Alegat XI.

# Sprawozdanie

## komisyi budżetowej o preliminarzach funduszu krajowego i domestykalnego na rok administracyjny 1867.

## Wysoki Sejmie!

Preliminarz funduszu krajowego, Wysokiej Izbie przez Wydział krajowy przedłożony, nie wiele się różni od przeszłorocznego preliminarza rządowego. Nawet układ i terminologia, chociaż zmiana w nich jest bardzo pożądaną, zostały te same. Wszelako inaczej być nie mogło. Wiadomo bowiem, że Wydział odebrał fundusze i zakłady w swój zarząd dopiero pierwszych dni Października, nie stało więc czasu na dokładniejsze opracowanie preliminarza, zwłaszcza że zamknięcie rachunków z roku 1865 nie podobna było dotychczas nawet wygotować.

Stan majątku krajowego nie może przeto dokładnie być znany. Względem niektórych funduszów, jak n. p. ochotniczego z czasów wojny włoskiej, lub też funduszu na założenie domu obłąkanych, toczą się jeszcze z Rządem rokowania. Dochody z myta na drogach krajowych nie są ściśle obliczone, również nie ukończono jeszcze rachunków z Rządem względem sum, które za czasów administracyi rządowej z funduszu krajowego, na cele preliminarzami krajowemi nie objęte, wydane zostały. Aby więc uchwały, jakie Wysoka Izba w majątku i dochodach kraju ma powziąść nie przesądzały prawom do dochodów i majątku preliminarzem nie objętych, komisya zaleca Wysokiej Izbie załączone pod ./· zastrzeżenie, które dla uchwał nad budżetami indemnizacyjnemi jest tem niezbędniejsze, ile że dotąd nic rozstrzygnięto, w jakich sumach Rząd i kraj do amortyzacyi indemnizacyi pańszczyźnianej przyczyniać się winni.

Zmiany w preliminarzu Wydziału przez komisyę poczynione nie są liczne. Najważniejszą, a przeto na szczególną uwagę Wysokiej Izby zasługującą jest zmiana zrobiona w dziale III. wydatków na ubogich chorych, oszczędziłaby bowiem krajowi zaraz w następnym roku przeszło jednego centa od złt. austr. dodatku do podatków, zaś w latach późniejszych pozwoliłaby zmiejszyć dodatki o $4\frac{1}{2}$ centa, lub takowe na inne cele użyć. Ta zmiana jest powodem, że preliminarz komisyi potrzebuje na pokrycie niedoboru o jednego centa mniej dodatku do podatków jak preliminarz Wydziału.

Komisya przynaglona wiadomością o rychłem zamknięciu tegorocznej sesyi musiała poprzestać na układzie i porządku preliminarza Wydziału, ten więc podaje za podstawę do obrad, w sprawozdaniu zaś swojem ogranicza się po największej części tylko do zmian, jakie w preliminarzu Wydziału poczyniła.

Prezydujący
**Leonard Wężyk.**

Sprawozdawca
**Zyblikiewicz.**

Wysoki Sejm zechce uchwalić:

„Zanim Izba przystąpi do obrad nad preliminarzami funduszu krajowego i funduszów indemnizacyjnych, oświadcza ona, że uchwały jej nie mają w niczem przesądzać prawom, jakie kraj mieć może do majątku lub dochodów preliminarzami nie objętych.“

---

# I.

# Preliminarz specyalny funduszu krajowego

## w ściślejszem znaczeniu.

---

# Pokrycie.

(Strona prelimarzu Wydziału 8., 10., 11.)

Od kapitału funduszu krajowego, 198758 zł. 35 cent. wynoszącego, a w papierach publicznych ulokowanego preliminuje Wydział krajowy odsetki w kwocie . . . . . . . . . . . . . . . 9924 zł.
powtóre z odnajmu ubikacyj sejmowych w czasie interwałów Sejmu . . . . . . . . . . . 306 „
Komisya wnosi, aby Wysoka Izba obie te pozycye, w łącznej sumie 10230 zł., w rubryce pokrycia na budżet przyjęła.

---

# Potrzeby.

## I.

## Koszta Reprezentacyi krajowej.

### A. Sejm krajowy (strona 12. do 14.).

*Referent poseł Russocki.*

Preliminarz Wydziału krajowego przyjmuje trzechmiesięczną kadencyę Sejmu krajowego w r. 1867.
Komisya sprawdziwszy i rozpoznawszy pojedyncze rubryki, wnosi ażeby na budżecie zamieścić:

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| 1. | Czynsz najmu sali i lokalności sejmowych . . . . . . . . . . | 3000 | zł. w. a. | | |
| 2. | Koszta podróży posłów. Według Statutu krajowego wynosi liczba posłów 141, dla których stosownie do uchwały Wys. Sejmu, powziętej na 4tem posiedzeniu dnia 20. Kwietnia 1861. roku, postanowiono dyety, tudzież zwrot kosztów podróży, zatem dla 141 posłów wynoszą koszta te . . . . . . . . . . | 6298 | „ | | |
| 3. | Dyety dla 141 posłów . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . | 38070 | „ | | |
| 4. | Spisywanie sprawozdań sejmowych . . . . . . . . . . . . . | 5400 | „ | | |
| 5. | Koszta druków dla Sejmu . . . . . . . . . . . . . . . . . | 6600 | „ | | |
| 6. | Urządzenie sali sejmowej . . . . . . . . . . . . . . . . . | 600 | „ | | |
| 7. | Oświetlenie, pisarze, służba, opał i inne wydatki . . . . . | 4000 | „ | 63968 | zł. w. a. |

### B. Wydział krajowy (strona 15.).

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| 1. | Dla Marszałka krajowego . . . . . . . . . . . . . . . . . | 4200 | zł. w. a. | | |
| 2. | Dla sześciu Wydziałowych po 2100 zł. . . . . . . . . . . | 12600 | „ | | |
| 3. | Dla Zastępców . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . | 1200 | „ | 18000 | „ „ |

Potrzeby na Sejm i Wydział krajowy wynoszą razem . . . . . . . . . . . . . 81968 zł. w. a.

---

# II.

## Koszta zarządu (strona 15. do 24.).

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| 1. Płace urzędników, dyurnistów i sług . . . . . . . . . . . . | | 56295 | zł. w. a. | |
| 2. Emolumenta . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . | | 820 | „ | |
| 3. Zasługi . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . | | 840 | „ | |
| 4. Czynsz za pomieszkanie . . . . . . . . . . . . . . . . . | | 6000 | „ | |
| 5. Remuneracye: a) stałe . . . . . . . . . . . . | 315 zł. | | | |
| b) dla tłumaczów . . . . . . | 600 „ | 915 | „ | 64.870 zł. w. a. |

Wydział krajowy preliminuje nadto:

c) na remuneracye dla urzędników Wydziału kwotę . . . 1000 zł. w. a.

Z uwagi jednak, że wydatki te nie są stałe, ani też niezbędne, lecz przypadkowe, a przeto ze sumy 30000 zł. na nieprzewidziane wypadki przeznaczonej pokryte być mogą, komisya wnosi, aby kwota 1000 zł. z rubryki tej wykreślona była.

6. Potrzeby kancelaryjne:

| | | | |
|---|---|---|---|
| *a*) Wydawnictwo krajowych rozporządzeń . . . . . . . . . . . | 2000 | zł. w. a. | |
| *b*) Sprawienie mebli . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . | 1200 | „ | |
| *c*) Potrzeby do pisania . . . . . . . . . . . . . . . . . . . | 800 | „ | |
| *d*) Papier do druków i druk potrzebnych ksiąg i wzorów . . | 1000 | „ | |
| *e*) Oprawa druków . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . | 300 | „ | |
| *f*) Oświetlenie . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . | 400 | „ | |
| *g*) Opał . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . | 1200 | „ | |
| *h*) Uzupełnienie biblioteki Wydziału krajowego . . . . . . . | 600 | „ | 7500 zł. w. a. |

7. Dyety i koszta podróży. Przedłożenie Wydziału krajowego obejmuje sumę 2500 zł. w. a.; ze względu jednak, iż do sporządzenia inwentarzy i do skontrowania kas zakładów częściowo wyręczać się można przez zaproszenie do tych czynności obywateli zamieszkałych w dotyczących miejscowościach, komisya wnosi przyjęcie na budżet kwoty . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 1500 „

8. Pensye i zaopatrzenia . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 2803 „

9. Dary z łaski . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 330 „

Koszta zarządu wynoszą razem . . . . . . . . . . . 77003 zł. w. a.

---

# III.

## Koszta leczenia i zaopatrzenia chorych ubogich.

(Str. prelim. Wydziału krajowego 25.)

*Referent p. Zyblikiewicz.*

Na pielęgnowanie ubogich chorych preliminuje Wydział krajowy na stronie 25 . . 212000 zł.

Nadto znajdujemy na ubogich chorych w innych pozycyach następujące kwoty: w przybliżeniu preliminowane:

1. Dla głównego szpitalu we Lwowie:

*a*) dla oddziału chorych . . . . . . . . . . . . . . . . . . 9321 „

Kwota ta podana jest na stronie 52. preliminarza Wydziału jako ogólny niedobór, lecz w istocie przeznaczona jest ona na ubogich chorych miasta Lwowa.

*b*) dla oddziału położnic na stronie 77 dodatek IV/2 . . . . . . . . . . . . 101 zł.

*c*) dla oddziału obłąkanych na stronie 91 dodatek IV/2. . . . . . . . . . . . 107 „

2. Dla szpitalu św. Łazarza w Krakowie:

*a*) dla oddziału chorych . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 17879 „
albowiem do sumy 19670 zł. tytułem „zwrotu od płacących" na stronie 132. dodatek III/1 preliminowanej, wchodzi fundusz krajowy jako płacący z kwotą 17879 zł.

*b*) dla oddziału położnic i podrzutków . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 3873 „
albowiem w sumie 4095 zł. tytułem „zwrotu od płacących" na stronie 147. dodatek III/1 preliminowanej, mieści się fundusz krajowy w kwocie 3873 zł.

3. Dla szpitalu św. Ducha w Krakowie:

*a*) dla oddziału syfilitycznych . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 11465 „

*b*) dla oddziału obłąkanych . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 1798 „
do sumy bowiem 14548 zł. dla syfilitycznych na stronie 158. dodatek II/1 i do sumy 3495 zł. dla obłąkanych na stronie 168 dodatek II/1 tytułem płacących preliminowanej, miałby fundusz krajowy przyczynić się kwotami 11465 zł. i 1798 zł.

Razem więc preliminowane są wydatki na ubogich chorych w sumie . . . . . . 256544 zł.

Atoli obowiązek kraju pielęgnowania chorych ubogich, ustaje z końcem bieżącego roku, a przechodzi na gminy wiejskie, miejskie i na obszary dworskie. Dnia 1. Stycznia 1867. wchodzi bowiem w życie Ustawa gminna z dnia 12. Sierpnia 1866., która w § 35. stanowi:

„Rada (gminna) winna czuwać nad tem, aby ubodzy w miarę ustaw zaopatrzeni byli. Gdyby zakłady i fundusze na ten cel przeznaczone nie wystarczały, Rada postara się o potrzebne środki, i może oznaczyć sposób ich użycia."

Ustawa o swojszczyźnie z dnia 3. Grudnia 1863. l. 105 Dzien. pr. Państwa uzupełnia powyższe postanowienie, bo wskazuje w §. 24. miarę zaopatrzenia, którego ubodzy od gminy domagać się mogą. §. 24. brzmi:

„Zaopatrzenie ubogich, do którego gmina jest obowiązana, ogranicza się na dostarczenie potrzebnej subsystencyi i na pielęgnowanie w razie zachorowania."

Mimo tak oczewistego obowiązku gmin i obszarów dworskich do pielęgnowania swoich ubogich chorych, nie podobna sum powyższych z budżetu wykreślić, szpitale bowiem publiczne są obowiązane do przyjmowania każdego chorego, który się tylko zgłosi, a ponieważ odebranie kosztów za pielęgnowanie chorego dłuższego czasu wymaga, przeto szpitale zostałyby bez środków pieniężnych, gdyby z funduszu krajowego zasilone nie zostały.

Lecz zdaniem komisyi zmienić należy charakter tych wydatków, a mianowicie należy je zamienić na zaliczki dla gmin, tak iżby fundusz krajowy dostarczał szpitalom jak dotąd niezbędnych funduszów, lecz następnie takowe od gmin do zwrotu obowiązanych ściągał.

Zamieniwszy te wydatki na zaliczki, komisya mniema, iż preliminowana przez Wydział krajowy w rubryce III. suma 212000 zł. okaże się za wysoką, a to z powodu że wielu chorych, którzy dotąd za ubogich uchodzili, i na fundusz krajowy przekazywani byli, przy ściślejszej i zbyt interesowanej kontroli gmin okażą się dość zamożnymi, aby sami za siebie koszta choroby płacili; a powtóre, że Wydział krajowy w ciągu roku ściągnie od gmin dość znaczne kwoty, aby niemi potrzeby ostatnich miesięcy mógł opędzić. W szczególności komisya jest zdania, iż zaliczka 150000 zł. zamiast preliminowanych 212.000 zł. wystarczyć powinna.

Wszakże komisya zmieniając w mowie będące wydatki we wszystkich pozycyach preliminarza na zaliczki, zmienia wysokość preliminowanych kwot w tej jednej tylko rubryce, to jest w rubryce III z 212000 zł. na 150000 zł. W innych pozycyach wyżej w ustępach 1., 2., 3. poszczególnionych zatrzymuje je w tych samych kwotach, jakie w preliminarzu Wydziału się znajdują.

Z tych powodów komisya wnosi, aby Wysoka Izba uchwalić raczyła:

1. Obowiązek funduszu krajowego pielęgnowania ubogich chorych ustaje, w moc ustawy gminnej z dnia 12. Sierpnia 1866. z dniem 1. Stycznia 1867. roku, i przechodzi na gminy miejskie, wiejskie, tudzież na obszary dworskie.

2. Fundusz krajowy ponosić będzie nadal tylko koszta pielęgnowania ubogich choryc , których należność do jednej lub drugiej kategoryi gmin wykazać się nie da.

3. Zamiast preliminowanej przez Wydział krajowy w rubryce III. sumy 212000 zł., zamieszcza się na budżecie suma 150000 zł. jako zaliczka przez gminy za swoich ubogich chorych zwrócić się mająca. Wolno jednak Wydziałowi krajowemu z tej sumy bezzwrotne wydatki na ubogich, do żadnej gminy nie należących, tudzież zaległości tegoroczne opędzać.

4. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby na następną sesyę Sejmu wygotował ustawę o ubogich i szpitalach publicznych.

Ostatni wniosek wymaga uzasadnienia.

Już ta jedna okoliczność, że dotychczasowe przepisy o ubogich są zbyt ogólne, i nie określają bliżej ich stosunku do gminy i do kraju, a zwłaszcza pod względem policyjnym przemawia za nową ustawą.

Co się zaś tycze szpitali publicznych, w których ubodzy najważniejsze zajmują miejsce, stosunek ich do kraju i do gmin polega na dorywczych i stosownie do okoliczności wydawanych rozporządzeniach ministeryalnych. Szpitale krakowskie i lwowskie przeszły już wprawdzie pod zarząd Wydziału krajowego, lecz podług aktu oddania Wydział zachować musi statuta, dyrektywy i normowane urządzenia tak długo, dopóki w drodze konstytucyjnej nie zostaną zmienione; a w rezultacie oddany został Wydziałowi zaledwie zarząd ekonomiczny, i to ograniczony, gdyż nawet zmian w należytościach za pielęgnowanie chorych bez przyzwolenia władz politycznych zaprowadzić nie może, ustawa więc porządkująca tak różnostronne stosunki jest nieodzowna.

Nareszcie zmieniając wydatki na ubogich chorych na proste zaliczki, potrzeba uporządkować sposób ściągania onych, w przeciwnym bowiem razie Wydział krajowy nie będzie w stanie stratom funduszu krajowego zapobiedz.

---

# IV.

## Koszta szczepienia ospy.

(Strona 27.)

Komisya jest za przyjęciem obu pozycyj:

| | | |
|---|---|---|
| 1. | Remuneracye dla pierwszego chirurga miejskiego za odświeżanie krowianki | 126 zł. |
| 2. | Koszta podróży i dyety . . . . . . . . | 16000 „ |
| | Razem . . | 16126 zł. |

---

# V.

## Wydatki sanitarne.

(Strona 27.)

Komisya jest za przyjęciem sumy 8000 zł. tytułem kosztów podróży i dyet lekarskich z powodu czynności sanitarnych preliminowanej.

---

# VI.

## Zasiłki dla zakładów dobroczynnych.

(Strona 28.)

*Referent p. Kozłowski.*

1. Dla domu ubogich i sierot w Krakowie:

| | | |
|---|---|---|
| *a)* dla domu ubogich | 3000 | zł. |
| *b)* „ „ sierot | 1500 | „ |
| *c)* na opał dla obudwóch | 923 | „ |
| Razem | 5424 | zł. |

Komisya proponuje wykreślenie tej pozycyi z następujących powodów:

Na posiedzeniu 62. dnia 27. Marca 1866. polecił Wysoki Sejm, by Wydział krajowy sprawę dotacyi tych zakładów zbadał, i stosownie do sprawdzonego stanu rzeczy odpowiednie kroki przedsięwziął; w skutek tego polecenia zażądał Wydział krajowy wyjaśnień od c. k. Rządu, które też udzielone zostały. Z tych wyjaśnień okazuje się, iż do roku 1854. włącznie pobierały te zakłady zasiłek w kwocie powyżej wykazanej ze Skarbu Państwa, dopiero póżniej poleciło Ministeryum przeniesienie tej pozycyi na fundusz krajowy, jak to uczyniono i z wieloma innemi wydatkami, które pod jakimkolwiek pozorem na fundusz krajowy zepchnąć się dało.

Dla wyświecenia, czy i od kogo ten zasiłek się należy, przymuszoną jest komisya budżetowa wykazać Wysokiej Izbie cały stan rzeczy. jaki jej z aktów tej sprawy dotyczących się przedstawił:

1. Dom ubogich i sierot, założonym i Towarzystwu Dobroczynności w Krakowie pod zarząd oddanym został uchwałą Izby Reprezentantów i rozporządzeniem Senatu rządzącego Rzeczypospolitej krakowskiej; mianowicie rozporządzeniem z 17. Stycznia 1817. r. wyznaczono pomieszczenie w gmachu zamku krakowskiego, w zatem gmachu używanym na cele państwowe ówczesnej Rzeczypospolitej krakowskiej. To prawo przysłuża temu zakładowi do dziś dnia, ile że żadną ustawą w drodze kompetentnej odwołane nie została. W tymże gmachu wyrestaurowawszy go własnym kosztem pozostawał ten zakład po r. 1846., kiedy na wezwanie komendy wojskowej opuścić go był przymuszonym. Zarząd zakładu upominał się u Rządu o dostarczenie gmachu i zwrot kosztów na wyrestaurowanie poniesionych, lecz dotąd nie odniosły te upominania pożądanego skutku, tak iż zakład ten prośbę do Najjaśniejszego Pana zanieść był przymuszonym.

2. Na dotacyę tego zakładu przeznaczył Rząd ówczesny wszelkie fundusze istniejących w Krakowie i na przedmieściach domów ubóstwa z zastrzeżeniem, iż te fundusze mają na zawsze pod dozorem zwierzchności i administracyą rządową zostawać. (Dz. pr. Krak. ex 1817.)

Wyjaśnienie przez Rząd Wydziałowi krajowemu dane nie dostarczyło wykazu tych funduszów, to tylko jest pewnem, iż dochody z tych funduszów w znacznej części nie dochodzą swego przeznaczenia.

3. Na pokrycie zasiłku dla domu starców w kwocie 3000 zł., czyli złp. 12000, przeznaczyła Izba Reprezentantów i Senat rządzący połowę z dochodu loteryi liczbowej, któren to dochód przez zakład pobieranym był aż po rok 1844., kiedy pozycya ta z powodu zniesienia loteryi liczbowej na budżet ogólny Państwa przeniesioną została.

4. Opał, na któren preliminarz 923 zł. wykazuje, pobieranym był na mocy rozporządzeń obowiązujących z kopalń i lasów rządowych w naturze. Dopiero rozporządzeniem Senatu z roku 1840. w celu uproszczenia manipulacyi zamiast poboru w naturze, relutum podług cen fiskalnych na budżecie wydatków Rzeczypospolitej krakowskiej umieszczone zostało.

5. Rozporządzeniem Senatu rządzącego z dnia 14. Maja 1841. liczba 1587 (Dziennik pr. Państwa ex 1841.) wydano przepisy, iż pewna liczba dzieci ubogich rodziców na koszt Skarbu Państwa utrzymywaną być powinna. Fundusz publiczny łożył na tę rubrykę w ostatnich latach istnienia Rzeczypospolitej krakowskiej złp. 6000, którą to kwotę czyli zł. 1500, zrazu Skarb Państwa Austryackiego ponosił. póżniej zaś na fundusz krajowy przeniesiono i w preliminarzu tegorocznym wykazano.

Z wykazanego dopiero co stanu rzeczy okazuje się, iż cała ta pozycya w moc ustaw ze Skarbu Państwa ponoszoną była, do czego się też Skarb Państwa Austryackiego aż po rok 1854. zastosowywał. Dopiero w roku 1853. poleciło Ministeryum, ażeby przy oddzieleniu majątku miasta Krakowa od majątku Rzeczypospolitej krakowskiej, z powodu, jakoby zakłady te tylko w interesie lokalnej dobroczynności istniały, Skarb Państwa nadal od ponoszenia tego wydatku uwolnionym został.

Gdy rokowania w sprawie oddziału majątku miasta nakazane, nie obiecywały szybkiego jej załatwienia, wezwał c. k. Rząd magistrat miasta Krakowa, ażeby zasiłek ten z dochodów miejskich pokrytym został. Magistrat wykazał niemożność zadosyćuczynienia temu wezwaniu, właśnie z tego powodu. iż rozdział majątków nie jest przeprowadzonym, a inne fundusze miasta ku temu byłyby niewystarczające.

Otóż Ministeryum, nie chcąc by Skarb Państwa dalej ponosił ten wydatek, pomimo iż gmach, w którym te zakłady na mocy ustawy lokowane były, na cele państwowe użytym został i zostaje; pomimo iż Skarb Państwa pobiera dochody z kopalni węgla i lasów rządowych, które opału dostarczyć winne były; pomimo że fundusze, na których dotacya zakładów opartą była, w znacznej części w rękach Rządu zostają, lub przez Rząd windykowane być powinny, poleciło: by zasiłek ten nadal nie ze Skarbu Państwa, lecz z funduszu krajowego ponoszonym był, co też aż dotąd miało miejsce. Wprawdzie zastrzegło Ministeryum w r. 1856., iż ten zasiłek tylko wtenczas ponoszonym być winien z funduszu krajowego, jeżeliby w skutku rozdziału majątku gminy miasta Krakowa i Skarbu Państwa, któren według twierdzenia Ministeryum nawet przed upływem roku następnego nastąpić by mógł, się nie okazało, że wydatek ten z innych funduszów pokrytym być winien.

Już rok 11ty upływa a sprawa ta załatwioną nie jest, w skutek czego fundusz krajowy rubrykę tę dotąd pokrywał.

Gdy jednak rokowania przez Reprezentacyę miasta Krakowa podjęte i oświadczenia przez c. k. Rząd uczynione niewątpliwie oczekiwać każą, że sprawa ta w jak najkrótszym czasie załatwioną zostanie, przy czem zakładowi należny zasiłek z tych źródeł dochodzić będzie, które w moc ustaw ku temu przeznaczone były, przeto czuła się komisya spowodowaną zalecić Wys. Izbie, by nadal dostarczanie tego zasiłku z funduszu krajowego ustało.

Oprócz tego wpłynęła i ta okoliczność na decyzyę komisyi, że z rachunków zawartych w roczniku Towarzystwa Dobroczynności Krakowskiego się okazało, iż dochody własne na utrzymanie tych zakładów przeznaczone nie tylko w latach ostatnich wystarczały, lecz suma dostarczanemu przez fundusz krajowy zasiłkowi prawie wyrównująca, jako remanent na rok następny przenoszoną bywała, przeto odmówienie tego zasiłku na teraz istnieniu tych zakładów nie zagraża, kraj zaś i tak przeciążony dodatkami do podatków nie jest w możności przyczyniania się do rozszerzenia działalności, chociażby i tak pożytecznego zakładu; z tych więc powodów komisya budżetowa wnosi: Wys. Sejm uchwali:

a) Zasiłek dla domu ubogich i sierot w Krakowie, oraz na opał dla obudwóch, w łącznej sumie 5424 zł. dotychczas w zastępstwie skarbu Państwa dawany, od roku 1867. począwszy ustaje.

b) Wydziałowi krajowemu się poleca, ażeby względem zwrotu zaliczonej od roku 1855. na rzecz tych zakładów sumy stosowne kroki przedsięwziął.

2. Dla instytutu Sióstr Miłosierdzia w Czerwonogrodzie . . . . . . . . . . . . 158 zł.

Komisya proponuje przyjęcie tej pozycyi stale aż do odwołania, przez co znalazłaby załatwienie petycya przez przełożoną tegoż instytutu do Wys. Izby 27. Listopada b. r. do liczby 54/S. wniesiona a komisyi budżetowej przekazana.

Razem . . . . . . . 158 zł.

---

# VII.

## Zasiłki dla zakładów naukowych i wychowania publicznego.

(Strona 29.)

*Referent p. Kozłowski.*

*a*) Stypendya:

Pozycyę 1. pod *a*) i *b*) w kwocie . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 504 zł.

oraz pozycyę 2gą . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 400 „

propunuje komisya do przyjęcie.

Pozycyę 3. Stypendya dla 10 uczniów szkoły rolniczej w Dublanach w kwocie komisya zaleca jednogłośnie do przyjęcia. 1000 „

Lecz co do sposobu rozdawnictwa tych stypendyów dla Wydziału krajowego zastrzeżonego, podzieliły się zdania komisyi. Większość komisyi wnosi, aby Wysoka Izba zatrzymała sposób rozdawnictwa używany za czasów rządowej administracyi funduszu krajowego, który na tem się zasadzał, iż komitet Towarzystwa agronomicznego wskazywał Rządowi krajowemu na 10 stypendyów dziesięciu najgodniejszych uczniów dla rozdania im tychże stypendyów.

Mniejszość zaś komisyi z czterech członków złożona była zdania, że rozdawnictwo przez Wysoką Izbę dla Wydziału krajowego zastrzeżone wykonywane być winno w ten sposób, jak tego Wydział krajowy przy rozdaniu stypendyów tegorocznych od komitetu Towarzystwa rolniczego wymagał, i do czego tenże komitet na przyszłość w części zastósować się z obowiązał, mianowicie: ażeby w celu sumiennego rozdawnictwa, wszystkie podania ubiegających się kandydatów wraz z propozycyą dyrekcyi szkoły, powodami propozycyi i tabelą klasyfikacyjną przedkładane były.

*b*) Wsparcie dla instytutów.

Zasiłek dla szkoły rolniczej w Dublanach . . . . . . . . . . . . . . . 5000 „

Komisya zaleca jednomyślnie przyjęcie tej pozycyi, lecz co do nadzoru tak nad szkołą w Dublanach, jako też nad szkołą Czernichowską, zastrzeżonego dla Wydziału krajowego z powodu uchwalonego na przeszłej sesyi dla nich wsparcia, podzieliły się zdania w komisyi.

Większość komisyi wnosi, aby Wydziałowi służyło prawo li tylko nadzoru bez wdawania się w czynności zarządu szkoły, mniejszość zaś, z czterech członków złożona była tego zdania, iż zarezerwowany uchwałą Wys. Izby nadzór zwierzchniczy Wydziału krajowego w ten sposób ma być wykonywany, jak tego Wydział krajowy przy

Do przeniesienia 6904 zł.

Z przeniesienia 6904 zł.

rokowaniach w tym przedmiocie z komisyi Tow. gosp. przedsięwziętych wymagał, mianowicie ażeby miał prawo: wglądać w stan szkoły przez delegowane ku temu osoby; ażeby bez zezwolenia Wydziału nie mogła nastąpić żadna zmiana w organicznem urządzeniu szkoły; ażeby w razie nieporozumień co do praw i obowiązków gospodarstwa wzorowego w Dublanach względem szkoły, Wydział krajowy szkołę zastępywać miał prawo i obowiązek; ażeby bilans dochodów i rozchodów Wydziałowi krajowemu wraz z preliminarzem budżetu, oraz peryodycznie te wykazy przedkładane były, jakie ze względu na szkołę w Dublanach, w moc reskryptu ministeryalnego zasiłek ze Skarbu Państwa przyznającego, przez czas trwania tegoż zasiłku władzom rządowym przedkładane były. Mniejszość komisyi wnosi zatem: Wys. Sejm uchwalić raczy: Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby unormowanie nadzoru zwierzchniczego nad szkołami rolniczemi w Dublanach i Czernichowie na tych podstawach przeprowadził, jakie przy dotychczasowych rokowaniach przez Wydział krajowy zajęte zostały.

5. Wsparcie dla zakładu głuchoniemych we Lwowie . . . . . . . . . . . . 1050 „

Mniejszość komisyi, z 4 członków złożona, wnosi: Wys. Sejm raczy uchwalić: Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby zażądał od zakładu głuchoniemych przedkładania sprawozdań i rachunków tak jak je Dyrekcya Wydziałowi stanowemu przedkładała.

6. Zasiłek dla teatru polskiego we Lwowie . . . . . . . . . . . . . . . . 4200 „

Komisya proponuje pozycyę tę do przyjęcia; ze względu jednak, iż ze sprawozdania z czynności Wydziału krajowego się okazuje, iż tenże uznał, jako Władza kontraktem między Stanami a hr. Skarbkiem w ustępie 2. i 10. do kontroli teatru polskiego ustanowiona, że administracya fundacyi hr. Skarbka nie zupełnie odpowiada włożonemu ustępem 1. rzeczonego kontraktu obowiązkowi utrzymywania „sceny dobrej,“ komisya wnosi: Wysoka Izba uchwali: „Poleca się Wydziałowi krajowemu, by w drodze odpowiedniej fundacyę hr. Skarbka do dotrzymania przyjętego obowiązku utrzymywania „dobrej sceny polskiej“ zpowodował, w razie zaś niedotrzymania kontraktu fundusz krajowy od ponoszenia tego zasiłku na tak długo uwolnił, dopóki zobowiązania przyjęte wykonane nie zostaną.

7. Zasiłek dla szkoły rolniczej w Dublanach . . . . . . . . . . . . . . . . 5000 „

Komisya proponuje pozycyę tę do przyjęcia; ze względu zaś na petycyę komitetu Towarzystwa gosp. gal. do Wys. Izby wniesioną a komisyi budżetowej przydzieloną wnosi: by suma ta w dwóch półrocznych ratach z góry, od dnia 1. Stycznia 1867. roku począwszy wypłacaną była.

Wnioski powzięte przez większość i mniejszość komisyi co do pełnienia zwierzchniczego nadzoru nad szkołą Dublańską, uchwałą Wys. Izby Wydziałowi krajowemu przyznanego, przedkłada się Wys. Izbie w osobnych sprawozdaniach.

8. Zasiłek dla Towarzystwa muzycznego we Lwowie . . . . . . . . . . . . . . 500 „

zaleca komisya do przyjęcia jako uchwałą Wys. Izby z dnia 26. Marca 1866. roku na lat 6 przyznany.

9. Zasiłek dla zakładu ciemnych we Lwowie . . . . . . . . . . . . . . . . . . 500 „

zaleca komisya do przyjęcia.

10. Zasiłek dla komisyi fizyograficznej w Krakowie . . . . . . . . . . . . . . . 1500 „

komisya zaleca do przyjęcia jako uchwałą na dniu 28. Marca 1866. przyznany.

11. Zasiłek dla teatru polskiego w Krakowie . . . . . . . . . . . . . . . . 5000 „

zaleca komisya do przyjęcia jako uchwałą Izby z dnia 12. Kwietnia 1866. roku przyznany.

Pod tą samą datą zapadły uchwały pozycyi tej dotyczące, mianowicie:

*a*) Sejm wyraża życzenie, ażeby c. k. Rząd zasiłek przez Sejm Rzeczypospolitej krakowskiej dla teatru polskiego w Krakowie wyznaczony, a przez Skarb Państwa aż do roku 1852. wypłacany, nadal uiszczać polecił;

Do przeniesienia 24654 zł.

Z przeniesienia 24654 zł.

*b*) Wydziałowi krajowemu poleca się, ażeby sprawę zasiłku dla teatru polskiego, co do funduszów, na jakich opartym był, rozpoznał, i wszelkie kroki przedsięwziął, ażeby ten zasiłek swemu przeznaczeniu przywróconym został.

Pomimo usiłowań Wydziału krajowego nie mogła sprawa ta do końca być doprowadzoną z powodu, iż akta dotyczące zalegają w Ministeryum Stanu. Ponieważ na przyspieszeniu załatwienia tego przedmiotu wiele zależy, gdyż od tego zawisło uwolnienie funduszu krajowego od udzielania dalszych zaliczek dla teatru polskiego, wnosi komisya: Wys. Sejm uchwali:

*a*) Sejm wyraża życzenie, by c. k. Rząd uiszczenie zasiłku przez Sejm Rzeczypospolitej krakowskiej dla teatru polskiego wyznaczonego, a przez Skarb Państwa po rok 1863. wypłacanego, przyspieszyć polecił.

*b*) Wydziałowi krajowemu poleca się, odnośnie do uchwały na dniu 12. Kwietnia 1866. roku powziętej, ażeby wszelkie ku przyspieszeniu i załatwieniu tej sprawy potrzebne kroki przedsięwziął.

---

W skutek wniesionych podań, mianowicie komitetu centralnego w Wiedniu dla wystawy paryskiej, tudzież dyrekcyi c. k. Akademii technicznej we Lwowie. o udzielenie stypendyów na koszta podróży dla ludzi fachowych do zwiedzenia przyszłej wystawy paryskiej, z obowiązaniem tychże do przedłożenia sprawozdań, komisya wnosi, ze względu że zwiedzanie wystaw korzystnie wpływa na przemysł krajowy:

Wysoki Sejm raczy uchwalić na koszta wysłania ludzi fachowych na przyszłą wystawę paryską sumę . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 1200 zł.
której nadanie Wydziałowi krajowemu zostawia się.

Razem . . . . . . 2585 zł.

---

# VIII.

## Wydatki na restauracye i utrzymanie pomników historycznych.

(Stronica 31.)

*Referent p. Polanowski.*

Na mocy uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 15. Kwietnia 1866. preliminuje Wydział krajowy na utrzymanie i restauracye pomników historycznych, kwotę 6000 zł.

Z tej kwoty przeznacza Wydział 3000 zł. na restauracyę rzeźb Wita Stwosza w wielkim ołtarzu kościoła Panny Maryi w Krakowie, albowiem Wysoki Sejm uchwalając na poprzedniej sesyi na ten pomnik kwotę 5000 zł., polecił zarazem, aby 2000 zł w roku 1866., zaś 3000 zł. w roku 1867. wypłacone były.

Ponieważ więc pozycya 3000 zł. zasadza się na powziętej już uchwale Wysokiej Izby, przeto na budżecie zamieszczona być winna.

Drugą połowę sumy 6000 zł. preliminarz Wydziału krajowego zamierza zatrzymać na nieprzewidziane dotąd restauracye pomników. Tymczasem komitet odnowienia pomników w kościele Żółkiewskim zaniósł do Wysokiego Sejmu prośbę o wsparcie. Już Wydział stanowy czuł się w roku 1823. obowiązany do utrzymywania tych pomników w dobrym stanie. Również i Wydział krajowy odezwą z dnia 12. Listopada 1861. roku upoważnił poniekąd komitet Żółkiewski, aby rachował na pomoc

z funduszu krajowego, a gdy powszechnie wiadomo, że kościoł żołkiewski już prawie odnowiony, a zupełna jego restauracya tylko dla braku funduszów ukończona być nie może, przeto komisya wnosi:

aby Wysoka Izba na restauracye pomników kościoła żółkiewskiego kwotę 3000 zł. przeznaczyć raczyła.

Rozdzieliwszy preliminowaną na pomniki kwotę 6000 zł. na ołtarz Marjacki w Krakowie, tudzież na kościół w Żółkwie, nie zostałoby nic na nieprzewidziane wypadki, przeto komisya wnosi: aby Wysoka Izba na nieprzewidziane restauracye pomników historycznych kwotę 500 zł. przeznaczyć i w budżecie zamieścić raczyła.

---

# IX.

## Zwrot wsparcia dla głodową klęską w roku 1865. dotkniętych mieszkańców.

(Stronica 32.)

Komisya budżetowa wnosi przyjęcie tego działu w sumie 57500 zł.

---

# X.

## Kwaterunkowe dla żandarmeryi.

(Str. 32.)

*Referent poseł Polanowski.*

Komisya budżetowa, sprawdziwszy preliminarz Wydziału krajowego, znalazła że wszystkie pozycye w załącznikach, od 1. do 15. włącznie, są dokładnie obrachowane, i poleca Wysokiej Izbie przyjęcie tych 15tu pozycyj w łącznej sumie 11794 zł. Co do pozycyi 16tej: Najem pomieszkań i koszar, komisya znalazła mylkę w obrachowaniu czynszów dla 11. komendy c. k. żandarmeryi we Lwowie; a to przy obrachowaniu zwrotów za pomieszkanie (Quartierpauschale), należących się funduszowi krajowemu z funduszu c. k. żandarmeryi:

| | |
|---|---|
| Odtrącono za 3 rotmistrzów . . . . . . . . . . . . . . . . . . | 945 zł. |
| należy się tylko za 1 rotmistrza . . . . . . . . . . . . . . . . | 315 „ |
| a zatem za wiele odtrącono . . . . . . . . . . . . . . . . . . . | 630 „ |
| przeciwnie miasto odtrącić za 5 pomocników po 210 zł. . . . . . . . . | 1050 „ |
| odtrącono tylko za 3 po 210 zł. . . . . . . . . . . . . . . . . . | 630 „ |
| a zatem odtrącono za mało o . . . . . . . . . . . . . . . . . . . | 420 „ |
| ogółem więc odtrącono od czynszów za wiele 210 zł. | |
| Dodawszy do sumy . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . | 16394 „ |
| ową sumę w ilości . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . | 210 „ |
| 16ta pozycya uczyni razem . . . . . . . . . . . . . . . . . . . | 19604 zł. |

Tak powiększoną kwotę komisya Wysokiej Izbie do uchwalenia przedstawia.

---

Komisya budżetowa, mając sobie odstąpione przez Wysoką Izbę na dniu 29/11. 1866. do L. 73/S. podanie do Wydziału krajowego od c. k. Komendy żandarmeryi, tyczące się zakupna sprzętów i pościeli dla komendanta skrzydłowego w Tarnowie, znalazłszy to żądanie przepisami istniejącymi usprawiedliwione, wnosi:

Wysoka Izba uchwali (jako załącznik XVII.):

Odnośnie do podania 12tej c. k. Komendy żandarmeryi Nr. 974/2380 wypłacić z funduszu krajowego na sprzęty i pościel dla komendanta skrzydłowego w Tarnowie . . . . . . . . 397 zł.

Rekapitulacya:

| | |
|---|---|
| I. do XV. . . . . . . . . . . . . . . . | 11794 zł. |
| XVI. . . . . . . . . . . . . . . | 19604 „ |
| XVII. . . . . . . . . . . . . . . | 397 „ |
| Razem . . . . | 31795 zł. |

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm uchwali:

Przyjmuje się na budżet krajowy na kwaterunkowe żandarmeryi . . . . . . . . 31795 zł.

---

# XI.

## Podatki i daniny.

(Str. 48.)

Komisya jest za przyjęciem pozycyi 695 zł. jako dostatecznie usprawiedliwionej.

---

# XII.

## D r o g i.

(Str. 49.)

*Referent p. Ludwik Skrzyński.*

W przedłożonym przez Wydział krajowy budżecie jest podana w pozycyi pod l. XII. potrzeba na drogi w ogólnej sumie 200000 zł. w. a., z której preliminowano:

*A.* Na drogi krajowe . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 185000 zł.

Z sumy tej przypada:

1. Na wydatki zarządu . . . . . . . . . . . . . 40000 zł.
2. Na wydatki dalszej budowy już istniejących dróg krajowych . . . . . . . . . . . 50000 „
3. Na wydatki utrzymania dróg krajowych . . . . . 95000 „

Ogółem 185000 zł.

*B.* Na budowę dróg powiatowych, jako wsparcie . . . . . . . . . . . . 5000 „

*C.* Na budowę dróg gminnych, jako wsparcie . . . . . . . . . . . . 10000 „

Ogółem 200000 zł.

Do *A.* 1. Pozycya ta jest uzasadniona; przeto komisya wnosi, aby ją na budżecie zamieścić.

2. Komisya przekonawszy się z wykazów rządowych, iż z dróg, które uznane są już za krajowe, jest w okręgu administracyjnym Lwowskim nieukończonych $8^3/_4$ mili, a w okręgu administracyjnym Krakowskim niedokończone też są cztery drogi, jako to:

Droga z Krościeńka do Szczawnicy;

„ z Koniecznej przez Gorlice do Mszanki.;

„ z Brzeska do Sącza;

„ z Tarnowa przez Sącz do Nedec, na których znaczne budowy, mianowicie mostów, są potrzebne, uznała iż byłoby do życzenia, aby przynajmniej najpotrzebniejsze i najnaglejsze roboty około tych dróg mogły być w przyszłym roku ukończone. Wnosi przeto komisya, by pozycyę tę na budżecie zamieścić.

Do 3. Wedłrg wykazów rządowych jest dróg krajowych:

| | | |
|---|---|---|
| W okręgu administracyjnym Lwowskim | 119 | mil |
| „ „ Krakowskim | $61\frac{1}{2}$ | „ |
| Ogółem | $180\frac{1}{2}$ | mil. |

Utrzymanie jednej mili drogi krajowej kosztowało w przecięciu:

| | | |
|---|---|---|
| W okręgu administracyjnym Lwowskim | 1244 | zł. |
| „ „ Krakowskim | 1008 | „ |

Na podstawie tej obliczony całkowity wydatek na utrzymanie dróg krajowych wynosi:

| | | |
|---|---|---|
| W okręgu administracyjnym Lwowskim | 148036 | zł. |
| „ „ Krakowskim | 61992 | „ |
| Ogółem | 210028 | zł. |

Czysty dochód z myta i przewozów na drogach krajowych przynosi:

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| W okręgu adm. Lwowskim | 98054 | zł. | 64 | ct. |
| W okręgu adm. Krakowskim, według preliminarza na rok 1867., przedłożonego przez komisyę Namiestnictwa w Krakowie | 22660 | „ | 16 | „ |
| Razem . . . | 120714 | zł. | 80 | ct. |

którą to sumę przychodu, przeznaczonego na utrzymanie dróg krajowych, strąciwszy z wyż podanej sumy wydatków, okazuje się przewyżka wydatków w kwocie 89.313 zł. 20 ct., która z funduszu krajowego pokrytą być ma.

Zważywszy jednak, iż koszta utrzymania przez ekskamerowanie i uznanie za drogę krajową gościńca prusko-szląskiego — z Krakowa przez Poręby do Chełmka w długości siedmiu mil zwiększyły się, a w preliminowanym dochodzie z rogatek okazać się może niedobór, uznała komisya, iż położona przez Wydział kwota 95000 zł. jest uzasadnioną, a przeto wnosi komisya, aby ją w budżecie przyjąć.

Do *B.* i *C.* Zważywszy, iż już dla ułatwienia komunikacyi z drogami żelaznymi i prowadzącemi do nich gościńcami, potrzeba będzie w wielu okolicach nowych dróg powiatowych i gminnych, a przytem mając to na uwadze, iż szczególnie w początkach nowej organizacyi będą tak dla powiatu, jak i dla gminy nieraz zbyt uciążliwe koszta tej budowy — uznała komisya, iż preliminowane na subwencyonowanie budowy dróg powiatowych i gminnych kwoty są uzasadnione; a przeto wnosi, aby je na budżecie zamieścić.

Komisya poczytuje sobie za obowiązek zwrócić uwagę na to, iż podane w sumarycznych wykazach rządowych wydatki na utrzymanie dróg krajowych przechodzą przy wielu z nich miarę rzeczywistych potrzeb, co już z porównawczego zestawienia tychże wydatków okazuje się, tak n. p. kosztuje utrzymanie jednej mili drogi:

| | | | |
|---|---|---|---|
| w okręgu adm. Lwowskim | Jarosławsko-Bełzeckiej | 2590 | zł. |
| | Przemysko-Sanockiej | 2400 | „ |
| | Lwowsko-Rohatyńskiej | 1898 | „ |
| | Halicko-Siwkowskiej | 382 | „ |
| | Okopy-Mielnicki | 420 | „ |

| | | |
|---|---|---|
| w okręgu adm. Krakowskim | Proszowsko-Barańskiej . . . . . . . . . . . . . . . . . | 1800 zł. |
| | Krakowsko-Mogilskiej . . . . . . . . . . . . . . . . . | 1500 „ |
| | Konieczna-Mszańskiej . . . . . . . . . . . . . . . . . | 700 „ |

Komisya przeto sądzi, iż w tej rubryce wydatków znaczna oszczędność osiągnąć by się dała. A jeżeli mimo to wnosi, by preliminowana na utrzymanie dróg krajowych kwota przyjętą była w budżecie, to czyni to raz dla tego, iż nie mając przedłożonych sobie szczegółowych i dokładnych rachnnków drogowych, nie miała pewnej podstawy do oznaczenia cyfry możebnych oszczędności; a powtóre, i to głównie dla tego, iż ma wszelką nadzieję, że oszczędność wskazana osiągniętą zostanie, skoro w moc Ustawy drogowej z dnia 18. Sierpnia 1866. r., zupełny zarząd dróg krajowych na Wydział krajowy przyjdzie, a przeto i nominacya urzędników drogowych, z uchyleniem prowizorycznie przyjętych, a z Ustawą niezgodnych zastrzeżeń, do Wydziału krajowego należyć będzie.

Komisya widzi też potrzebę wyrazić tn życzenie, aby Wydział krajowy w dopełnienin polecenia danego mu uchwałą Wysokiego Sejmn na przeszłorocznem posiedzeniu zapadłą, starał się według możności przyspieszyć i do pożądanego skutkn doprowadzić rozpoczęte z Wysokim Rządem rokowania o zwrot wypłaconej w latach ubiegłych z funduszu krajowego zaliczki na budowę dróg krajowych w ogólnej kwocie 22.719 zł. w. a.

---

## XIII.

## Budowy wodne.

(Strona 49.)

Wydział krajowy na bndowy wodne nic nie preliminuje.

---

## XIV.

## Różne przypadkowe.

(Strona 49.)

Komisya jest za przyjęciem sumy 30.300 złr. jako należycie uzasadnionej.

---

[illegible]

[illegible]

## XIII.

[illegible]

## XIV.

[illegible]

[illegible]

## Preliminarze specyalne.

1. Funduszu szpitalu głównego we Lwowie.
   (Strona 52. preliminarz Wydziału krajowego.)
2. Funduszu położnic.
   (Strona 74.)
3. Funduszu obłąkanych.
   (Strona 88.)
4. Funduszu podrzutków.
   (Strona 104.)
   *Referent Zyblikiewicz.*
5. Funduszu policyjnego.
   (Strona 114.)
   *Referent poseł Bocheński.*
6. Funduszu szpitalu św. Łazarza w Krakowie.
   a) Oddział chorych.
   (Strona 128.)
   b) Oddział położnic i podrzutków.
   (Strona 146.)
7. Funduszu szpitalu św. Ducha.
   a) Oddział syfilitycznych.
   (Strona 156.)
   b) Oddział obłąkanych.
   (Strona 166.)
   *Referent Zyblikiewicz.*

Komisya nie mając powodów do zmiany preliminarzy powyższych, przez Wydział krajowy przedłożonych, wnosi:
aby Wysoka Izba takowe wedle projektu Wydziału krajowego przyjąć zechciała.

---

## Preliminarz specyalny funduszu domestykalnego.

Komisya wnosi: aby go Wysoka Izba wedle projektu Wydziału krajowego uchwalić raczyła.

---

# Preliminarz sumaryczny pokrycia i potrzeb funduszu krajowego.

Wysoka Izba zechce przyjąć następujący sumaryczny preliminarz pokrycia i potrzeb funduszu krajowego:

## Pokrycie.

### A.

Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu:

| | | |
|---|---|---|
| Dochody własne . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . | | 10230 zł. |

### B.

Fundusz krajowy w obszerniejszem znaczeniu:

| | | |
|---|---|---|
| 1. Główny szpital we Lwowie: | | |
| *a*) oddział chorych . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . | 74013 złr. | |
| *b*) „ położnic . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . | 569 „ | |
| *c*) „ obłąkanych . . . . . . . . . . . . . . . . . . | 7117 „ | 81699 zł. |
| 2. Zakład podrzutków . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . | | 2000 „ |
| 3. Fundusz policyi krajowej . . . . . . . . . . . . . . . . . . | | 6344 „ |
| 4. Szpital św. Łazarza w Krakowie: | | |
| *a*) oddział chorych . . . . . . . . . . . . . . . . . . . | 38417 zł. | |
| *b*) „ położnic i podrzutków . . . . . . . . . . . . . . | 13672 „ | 52089 „ |
| 5. Szpital św. Ducha w Krakowie: | | |
| *a*) oddział obłąkanych . . . . . . . . . . . . . . . . . | 3794 zł. | |
| *b*) „ syfilitycznych . . . . . . . . . . . . . . . . . | 14935 „ | 18729 „ |
| | Suma pokrycia . . . | 171091 zł. |

## Potrzeby.

### A.

Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu:

| | | |
|---|---|---|
| I. Koszta Reprezentacyi kraju . . . . . . . . . . . . . . . . . | 81968 zł. | |
| II. „ zarządu . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . | 77003 „ | |
| III. „ leczenia i zaopatrzenia chorych ubogich . . . . . . . . . | 150000 „ | |
| IV. „ szczepienia ospy . . . . . . . . . . . . . . . . . . . | 16126 „ | |
| V. Wydatki sanitarne . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . | 8000 „ | |
| VI. Zasiłki dla zakładów dobroczynnych . . . . . . . . . . . . | 158 „ | |
| VII. „ dla zakładów naukowych i wychowania publicznego . . . . | 25854 „ | |
| VIII. Wydatki na restauracyę i utrzymanie pomników historycznych . . . | 6500 „ | |
| IX. Zwrot wsparcia dla głodową klęską w r. 1865. dotkniętych mieszkańców | 57500 „ | |
| X. Kwaterunkowe dla żandarmeryi . . . . . . . . . . . . . . . | 31795 „ | |
| XI. Podatki i daniny . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . | 695 „ | |
| XII. Drogi krajowe . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . | 200000 „ | |
| XIII. Budowy wodne . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . | — „ | |
| XIV. Różne przypadkowe . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . | 30300 „ | 685899 zł. |

### B.

Fundusz krajowy w obszerniejszem znaczeniu:

| | | |
|---|---|---|
| 1. Szpital główny we Lwowie: | | |
| *a*) oddział chorych . . . . . . . . . . . . . . . . . . . | 83334 zł. | |
| *b*) „ położnic . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . | 5345 „ | |
| *c*) „ obłąkanych . . . . . . . . . . . . . . . . . . | 37912 „ | 126591 zł. |
| 2. Zakład podrzutków . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . | | 84963 „ |
| 3. Fundusz policyi krajowej . . . . . . . . . . . . . . . . . . | | 7673 „ |
| | do przeniesienia . . . | 905126 „ |

| | | |
|---|---|---|
| do przeniesienia . . | | 905126 zł. |
| 4. Szpital św. Łazarza w Krakowie: | | |
| *a)* oddział chorych . . . . . . . . . . . . . . . . . . . | 31686 zł. | |
| *b)* „ położnic i podrzutków . . . . . . . . . . . . . . | 39757 zł. | 71443 „ |
| 5. Szpital św. Ducha w Krakowie: | | |
| *a)* oddział syfilitycznych . . . . . . . . . . . . . . . . | 17892 zł. | |
| *b)* „ obłąkanych . . . . . . . . . . . . . . . . . . | 9885 „ | 27777 „ |
| Suma potrzeb . . . . | | 1004346 zł. |
| W porównaniu z sumą pokrycia . . . . | | 171091 „ |
| Okazuje się niedobór . . . . | | 833255 zł. |

Niedobór ten pokryć należy dodatkami do podatków stałych. Jeden cent dodatku do złotego austryackiego przynosi 59389 zł.; na pokrycie więc niedoboru 833255 zł. potrzeba dodatku po 14½ centów od każdego złotego austryackiego.

Komisya przeto przedkłada Wysokiej Izbie do uchwalenia następujące wnioski:

„Uchwała finansowa o pokrycie niedoboru funduszu krajowego na rok administracyjny 1867.:

I. Na pokrycie niedoboru funduszu krajowego w roku administracyjnym 1867., uchwala Sejm dodatki do podatków stałych z dodatkiem ⅓ części, po 14½ centów od każdego złotego austryackiego.

II. Upoważnia się Wydział krajowy wyjątkowo na rok 1867, do przenoszenia oszczędności jednej rubryki na potrzeby rubryki innej.